

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 104/07-60

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 27. júna 2007 o žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudkyne Okresného súdu L. JUDr. E. K. podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 74e ods. 2 prvej vety a § 32 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, § 231 písm. j) Trestného poriadku a § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov takto

r o z h o d o l :

Ústavný súd Slovenskej republiky d á v a súhlas na trestné stíhanie sudkyne Okresného súdu L. JUDr. E. K., trvale bytom L., pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005 pre skutok uvedený v žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 107/06-45 z 13. novembra 2006.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2006 doručená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej

len „generálny prokurátor“) z 13. novembra 2006 o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudkyne Okresného súdu L. (ďalej len „okresný súd“) JUDr. E. K. (ďalej len „sudkyňa“), bytom L., podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s § 74e ods. 2 prvej vety a § 32 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a s § 231 písm. j) Trestného poriadku a § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov pre podozrenie z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005. Skutok mala sudkyňa spáchať tým, že „ako sudkyňa Okresného súdu v L., ktorá mala pridelené na prejednanie a rozhodnutie nasledovné veci :

a) pod sp. zn. 8 P 180/2004, týkajúcu sa určenia otcovstva k Ing. J. H., trvale bytom B., na základe návrhu oznamovateľa Ing. J. H., trvale bytom B. zo dňa 18. 5. 2004, v zastúpení advokátkou JUDr. B. H., L. proti odporcovi, nebohému T. H., zomrelému dňa ..., v rozpore s povinnosťami sudcu, ktoré jej vyplývali z ustanovenia § 30 ods. 1 Zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, rozhodla dňa 20. 7. 2004 rozsudkom, ktorým

b) osvedčila, že nebohý T. H. je starým otcom Ing. J. H., a to i napriek tomu, že neboli splnené zákonné podmienky pre vydanie takéhoto rozhodnutia vyplývajúce z ustanovení § 1, § 2, § 3, § 19 a § 120 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 51 ods. 1, § 54 ods. 1, ods. 2, § 55 a § 56 Zákona č. 94/1963 Zb. v znení neskorších predpisov

c) pod sp. zn. 8P 205/2004, týkajúcu sa určenia otcovstva k Z. I., trvale bytom Š., na základe návrhu Z. I., ... trvale bytom Š. zo dňa 18. 5. 2004 v zastúpení advokátkou JUDr. B. H., L., proti odporcovi, nebohému V. W., posledne bytom Š., zomrelému dňa ..., v rozpore s povinnosťami sudcu, ktoré jej vyplývali z ustanovenia § 30 ods. 1 Zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, vo veci rozhodla dňa 8. 10. 2004 rozsudkom, ktorým osvedčila, že nebohý V. W. je otcom Z. I., hoci dôkazná situácia takýto postup neodôvodňovala, nakoľko neboli splnené podmienky pre vydanie takéhoto rozhodnutia, vyplývajúce z ustanovení § 1, § 2, § 3, § 19 a § 120 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 51 ods. 1, § 54 ods. 1, ods. 2, § 55 a § 56 zákona č. 94/1963 Zb. v znení neskorších predpisov

d) pod sp. zn. 8 P 309/04, týkajúcu sa určenia otcovstva k nebohému R. T., ... zomrelému dňa ... na základe návrhu M. T., rod. P., nar. ..., trvale bytom Š. zo dňa 9. 11. 2004 v zastúpení advokátkou JUDr. B. H., L., voči odporcovi, nebohému grófovi L. K., nar. ... a zomrelému dňa ..., v rozpore s povinnosťami sudcu, ktoré jej vyplývali z ustanovenia § 30 ods. 1 Zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, vo veci rozhodla dňa 19. 11. 2004 rozsudkom, ktorým osvedčila, že nebohý gróf L. K. je otcom nebohého R. T., hoci dôkazná situácia takýto postup neodôvodňovala, nakoľko neboli splnené podmienky pre vydanie takéhoto rozhodnutia, vyplývajúce z ustanovení § 1, § 2, § 3, § 19 a § 120 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 51 ods. 1, § 54 ods. 1, ods. 2, § 55 a § 56 zákona č. 94/1963 Zb. v znení neskorších predpisov

e) pod sp. zn. 8 P 3/2005, týkajúcu sa určenia otcovstva k nebohému Z., ... na základe návrhu B. P., rod. B., ... trvale bytom Š. zo dňa 22. 12. 2004 v zastúpení advokátkou JUDr. B. H., L., proti odporcovi, nebohému grófovi K. F., zomrelému ..., v rozpore s povinnosťami sudcu, ktoré jej vyplývali z ustanovenia § 30 ods. 1 Zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich, vo veci rozhodla dňa 18. 1. 2005 rozsudkom, ktorým osvedčila, že nebohý K. F. je otcom nebohého Z. P., hoci dôkazná situácia takýto postup neodôvodňovala, nakoľko neboli splnené podmienky pre vydanie takéhoto rozhodnutia, vyplývajúce z ustanovení § 1, § 2, § 3, § 19 a § 120 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a § 51 ods. 1, § 54 ods. 1, ods. 2, § 55 a § 56 zákona č. 94/1963 Zb. v znení neskorších predpisov. “

Generálny prokurátor v žiadosti ďalej uvádza, že v uvedených právnych veciach, v ktorých konala a rozhodovala sudkyňa, s výnimkou veci vedenej pod sp. zn. 8 P 205/2004, podali návrhy na začatie konania osoby, ktoré neboli oprávnené na podanie takéhoto návrhu (§ 54 ods. 1 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine), pričom „...sudkyňa JUDr. E. K. vo všetkých inkriminovaných prípadoch rozhodovala o otcovstve iba na základe čestného prehlásenia osoby resp. osôb, nachádzajúcich sa v spise, bez ďalšej potreby vykonať dôkazy preukazujúce pravdivosť tvrdenia navrhovateľov a osôb ktoré podávali čestné prehlásenie ich výsluchom resp. zadovážením ďalších dôkazov. Vôbec sa nevysporiadala s rozpormi v obsahoch čestných prehlásení (...) určila otcovstvo nebohého domnelého otca k nebohému dieťaťu, o ktorom vedela, že bolo narodené za trvania manželstva jeho nebohej matky s iným mužom, k zapretiu otca v zmysle § 51 ods. 1 nedošlo a tento právny stav vylučoval

určiť otcovstvo ďalšieho muža k tomu istému dieťaťu (dvojité otcovstvo). V prípade Ing. J. H. dokonca určila starootcovstvo, hoci Zákon o rodine určenie takéhoto statusu nepripúšťa. V spisoch sa nachádzajú rodné listy dieťaťa, ku ktorému bolo otcovstvo určované, z ktorých jednoznačne vyplýva, že dieťa má v rodnom liste zapísaného otca i matku. (...) sudkyňa určila v dvoch prípadoch otcovstvo nebohých domnelých otcov k nebohým deťom, kde zápis do rodného listu dieťaťa nie je možný z dôvodu, že i toto dieťa je už nebohé a v jednom prípade určila starootcovstvo, pričom sa vo výpovedi vyjadrila, že toto určenie neplní žiadny účel, navrhovateľ podal návrh zrejme len z morálneho hľadiska. (...) Vo veci 8 P 180/2004 návrh na začatie konanie o osvojenie v mene Ing. J. H. podávala JUDr. B. H., právna zástupkyňa, ktorá ako zo spisu vyplýva, menovaného zastupovala aj v priebehu celého konania a ktorej boli JUDr. E. K. doručované aj všetky písomnosti. V originál spisovom materiály však absentuje plnomocenstvo, ktorým Ing. J. H. splnomocnil advokátku JUDr. B. H. na zastupovanie v konaní o osvojenie na Okresnom súde v L., Taktiež v spise absentuje rozhodnutie, ktorým sudkyňa domnelému otcovi ustanovila opatrovníka v zmysle § 55 Zákona o rodine č. 94/1963 Zb. v znení neskorších predpisov. (...) Sudkyňa JUDr. E. K. vo veci konala v rozpore s (...) ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko akceptovala JUDr. B. H. ako právnu zástupkyňu Ing. J. H., hoci v predmetnom spisovom materiály sa nenachádza žiadne takéto písomné splnomocnenie Ing. J. H., taktiež konala v rozpore s ustanovením § 55 Zákona o rodine č. 94/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, nakoľko v zápisnici o pojednávaní zo dňa 20. júla 2004 je síce uvedená ako opatrovníčka I. A., zo spisu však nie je zrejmé, že menovaná bola ustanovená ako opatrovníčka nebohému domnelému otcovi. (...) Na základe takto vydaných rozsudkov JUDr. E. K. si vo všetkých štyroch prípadoch právni nástupcovia nebohých detí na príslušnom obvodnom pozemkovom úrade uplatnili právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom po osobách, ktorých otcovstvo k nim bolo určené, a to v zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 o navrátení vlastníctva k pozemkom. Rozsudky JUDr. E. K. slúžili na preukázanie právneho nástupníctva a tak splnenie podmienok ustanovených § 2 Zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom. Ani v jednom prípade navrhovateľ nepožiadala na základe vydaného rozhodnutia JUDr. E. K. o zmenu v rodnom liste dieťaťa ale cieľom bolo neoprávnené získanie majetkového prospechu“.

Sudkyňa sa k veci vyjadrila písomne podaním z 2. januára 2007 doručeným ústavnému súdu 9. januára 2007, v ktorom uviedla:

«Generálny prokurátor Slovenskej republiky žiadal o vydanie mojej osoby na trestné stíhanie, ktorého som sa mala dopustiť vydaním rozhodnutí - rozsudkov o určení otcovstva.

K samotným rozhodnutiam považujem za potrebné uviesť, že predmetné veci mi ako sudkyňi Okresného súdu v L. boli pridelené elektronickou podateľňou, o veciach som rozhodla na základe predložených listinných dôkazov o pravosti ktorých som nemala dôvod pochybovať. Pri svojom rozhodovaní som sa stotožnila s procesným postupom, aký použili v obdobných prípadoch aj iní sudcovia Okresného súdu v L.. Vo veciach sú v súčasnosti podané mimoriadne opravné prostriedky, o jednom z nich už aj Najvyšší súd SR rozhodol.

Mám za to, že nevyhnutnou podmienkou udelenia súhlasu na trestné stíhanie je skutočnosť, že na trestné stíhanie pre skutok, ktorý má byť jeho predmetom, sa nevzťahuje imunita sudcu, ktorá by znamenala jeho vyňatie z pôsobnosti orgánov činných v trestnom konaní a neprípustnosť trestného stíhania (podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku).

Dôvodom na odopretie súhlasu na trestné stíhanie sudcu všeobecného súdu by bolo, ak by plénum došlo k záveru, že sudcu treba chrániť pred zneužitím práva stíhať pre trestné činy a priestupky, používaním nátlaku prostriedkami trestného konania, používaním donucovacích prostriedkov, na ktoré sú oprávnené orgány výkonnej moci. Okrem uvedeného dôvodu jednou z najdôležitejších garancií nezávislosti funkcie sudcu je dôsledná ochrana jeho imunity pri výkone funkcie pri jeho vlastnom rozhodovaní.

Podľa čl. 145 ods. 2 druhej vety ústavy rozsah imunity ustanoví zákon. Podľa §-u 29a ods. 1 Zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov za rozhodovanie nemožno sudcu ani prísediaceho stíhať, a to ani po zániku ich funkcií.

Skutok, ktorý má byť predmetom trestného stíhania je mojou rozhodovacou činnosťou a môj podľa tvrdenia generálneho prokurátora protizákonný postup je podľa môjho názoru plne subsumovateľný pod ustanovenie §-u 29a ods. 1 Zákona o sudcoch a prísediach.

Osobne mojou výpoveďou na neverejnom zasadnutí Pléna ústavného súdu som

pripravená v podrobnostiach objasniť, že v tomto prípade sa jedná predovšetkým o opakované a sústavné používanie nátlaku prostriedkami trestného konania na moju osobu s cieľom dosiahnuť môj postih resp. diskreditáciu mojej osoby.

Poukazujúc na horeuvedené skutočnosti zdvorilo žiadam týmto ctené Plénum ústavného súdu, aby Ústavný súd súhlas na trestné stíhanie mojej osoby v predmetnej veci odoprel.

Zároveň týmto úctivo oznamujem, že mám záujem vyjadriť sa vo veci aj ústne na neverejnom zasadnutí.»

Na neverejnom zasadnutí pléna ústavného súdu 18. apríla 2007 doplnila sudkyňa svoje vyjadrenie k žiadosti generálneho prokurátora uvedúc:

«Na okresnom súde v L. vo veciach určenia otcovstva rozhoduje podľa rozvrhu práce viac civilných sudcov a tým sa vylučuje možnosť ovplyvňovania prideľovania spisov. Všetky podania, ktoré sú súdu doručené, sú prideľované bez možnosti a ovplyvňovania a vôle sudcu elektronickou podateľňou. Jednoznačne a principiálne vyhlasujem, že v predmetných veciach som prišla do úradného styku len s JUDr. B. H., ako právnu zástupkyňou navrhovateľov. Osoby, ktoré sa vyskytujú v jednotlivých prípadoch, tieto nepoznám. Nikdy som sa s nimi fyzicky nestretla a nikdy som s nimi ani nebola, ani nie som v žiadnom kontakte. V každom jednotlivom prípade bol uznesením ustanovený v zmysle zákona do konania opatrovník. (...) Jednotlivé návrhy - podania som si nedávala do jednej súvislosti, tieto napadli v dlhšom časovom odstupe a nepovažovala som ich za nič mimoriadne. (...) Podľa môjho právneho názoru pri jednotlivých sporných rozhodnutiach kvantitou, kvalitou dôkazov, konštatovaním obsahu všetkých písomností a listín, predložených a uvedených v konaní, ktoré boli riadne úradne overené plne postačili k mojej rozhodovacej činnosti v týchto veciach. Žiadne iné dôkazy v jednotlivých konaniach neboli navrhnuté. (...) Nekonala som v úmysle a to ani len v nepriamom spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech. Predmetné rozhodnutia neboli majetkového charakteru a ani nebolo možné získať na základe takýchto rozhodnutí majetkový prospech, keďže vzhľadom na uplynutie premlčacej doby (§ 486 Obč. zák.) nie je možné si platne uplatňovať dedičské nároky proti ostatným dedičom resp. štátu, ktorý by prevzal prípadnú odúmrt' a taktiež ani reštitučné nároky a to ani podľa reštitučnej novely -

Zákona č. 503/2003 Z. z., pretože majetok osôb určených za otca v jednotlivých prípadoch bol týmto osobám odňatý na základe „Benešových dekrétov“, a tak ani do budúcnosti nepripadá do úvahy uplatňovanie majetkových práv oprávnených osôb, (...). Skutok, pre ktorý žiada generálny prokurátor súhlas na moje trestné stíhanie, spadá v plnom rozsahu do rámca mojej rozhodovacej činnosti a môj podľa tvrdenia generálneho prokurátora protizákonný postup je podľa môjho názoru plne subsumovateľný pod ustanovenie §-u 29a ods. 1 Zákona o sudcoch a prísediach. Zdvorile preto žiadam Plénum ústavného súdu, aby Ústavný súd súhlas na trestné stíhanie mojej osoby v predmetnej veci odoprel.»

Sudkyňa taktiež uviedla, že zo strany Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) je „... robený nátlak... na celú moju rodinu a od roku 2003 na mňa...“, a to v súvislosti s trestným konaním týkajúcim sa jej uja vedeným Krajským súdom v Nitre, v súvislosti s ktorým bolo podané podanie adresované pôvodne ministrovi vnútra, posúdené príslušným orgánom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako trestné oznámenie podľa § 158 ods. 1 Trestného poriadku (účinného do 31. decembra 2005) o podozrení zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa prokurátorom krajskej prokuratúry a postúpené Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) na ďalší postup.

Zástupca generálneho prokurátora na neverejnom zasadnutí pléna ústavného súdu uviedol, že vo veci, v súvislosti s ktorou žiada generálny prokurátor ústavný súd o súhlas na trestné stíhanie sudkyne, koná úrad špeciálnej prokuratúry, ktorý je nadriadený krajskej prokuratúre, takže akýkoľvek svojvoľný a nezákonný zásah alebo nátlak vo vzťahu k sudkyni zo strany krajskej prokuratúry je v danom prípade vylúčený. Zástupca generálneho prokurátora okrem iného ďalej uviedol: „Nezávislosť rozhodovania sudcu je limitovaná tým, že má vychádzať zo zákona, ale pani sudkyňa rozhodla contra lege. Rozhodla v prípadoch takým spôsobom, kde zákon možnosť, ako ona rozhodla, nepripúšťa. Určila starootcovstvo, zákon o rodine také niečo absolútne nepozná. Rozhodla na základe iba čestných vyhlásení, ktoré si vzájomne odporovali. Vôbec sa nesnažila tieto rozpory odstrániť, naopak, celé to konanie vykazuje znaky dlhodobej plánovitosti a cielenosti, lebo vo všetkých tých prípadoch vystupuje jedna pani advokátka (...) všetci títo nástupníci si

uplatnili v zmysle § 2 zákona č. 503/2003 Z. z. navrátenie vlastníctva k pozemkom, lebo väčšinou išlo o určenie otcovstva po šľachticoch. To boli grófi, ktorí mali značné majetky, ... ani jeden z týchto navrhovateľov si neuplatnil zmenu na matrike. Všetci to uplatnili iba voči majetku (...).“

Ústavný súd na základe tajného hlasovania podľa § 32 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol, že dáva súhlas na trestné stíhanie sudkyne pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005 pre skutok uvedený v žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. VII/1 Gv 107/06-45 z 13. novembra 2006.

Súhlas ústavného súdu umožňuje, aby o prípadnom trestnom stíhaní sudkyne ďalej rozhodovali príslušné orgány činné v trestnom konaní a nezávislý súd.

Ústavný súd napokon dodáva, že otázka, či je sudkyňa vinná zo spáchania skutkov napĺňajúcich znaky trestných činov, nemôže byť predmetom konania ústavného súdu podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy, ale iba trestného konania (PL. ÚS 32/05).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2007

